

VI & HIV

Marts 2008 | 18. årgang

Mindre smitsomhed
Orienteringsaften 2008
Hiv-Danmarks Årsmøde 2008
Tema: børn som pårørende

Indholdsfortegnelse

02 Mindre smitsomhed

04 Sidste nyt fra CROI

05 Årsmøde 2008

06 På tapetet ...

08 Tema: børn som pårørende

14 Kort nyt

Mindre smitsomhed

En ny svejtsisk undersøgelse peger på, at velbehandlede hiv-smittede ikke er smitsomme.

”Vi har drøftet denne udmelding herhjemme blandt infektionsmedicinske læger, og vi mener ikke, at der er tilstrækkelig beviser fra den svejtsiske undersøgelse til at sige, at velbehandlede hiv-smittede ikke længere er smitsomme, udtaler overlæge Jens Ole Nielsen fra Hvidovre Hospital om den svejtsiske udmelding.

Den svejtsiske undersøgelse konkluderer, at velbehandlede hiv-smittede ikke er smitsomme på baggrund af to undersøgelser, en afrikansk og en svejtsisk blandt par med forskellig hiv-status. Man har kunnet holde en fuldt velbehandlet gruppe i Svejts op i mod en gruppe i Afrika, hvor hiv-smittede ikke havde umåleligt virus.

”Vi diskuterede konklusionen for nylig på CROI i Boston, og der var ikke tilslutning til konklusionen om ingen smitsomhed. Vores nuværende viden er, at risikoen for at overføre hiv ligger omkring den ene procent ved ubeskyttet sex.”

”Det er dog en vigtig pointe fra undersøgelsen, at en umålelig virusmængde hos en hiv-smittet gør vedkommende mindre smitsom. Det er dog ikke ny viden,” forklarer Jens Ole Nielsen.

CROI

Den seneste større internationale hiv/aids-konference (CROI) blev afholdt i begyndelse af februar 2008 i Boston USA.

Ingen nye anbefalinger

”Jeg mener, at den svejtsiske udmelding er mere politisk end den er medicinsk funderet,” fortæller Jens Ole Nielsen.

Den svejtsiske undersøgelse har ikke fået det danske infektionsmedicinske selskab til at ændre på sin opfattelse af smitsomheden. Selskabet udtaler sig vejledende om hiv-behandlingen i Danmark.

– en patientforening i Danmark for hiv-smittede, pårørende, efter-

ladte og andre berørt af hiv uanset køn, alder, seksualitet, politiske tilhørsforhold og etniske baggrund. Hiv-Danmark er også paraplyorganisation for støttegrupper, andre patientforeninger og brugergrupper. Hiv-Danmark ledes af en bestyrelse af frivillige, der er medlemmer af foreningen.

VI & HIV – ISSN 1902-7346
Skindergade 44, 2. – 1159 Kbh. K
T 33 32 58 68 – F 33 91 50 04
info@hiv-danmark.dk
www.hiv-danmark.dk

REDAKTION

Bent Hansen, ansvarshavende redaktør
Morten Eiersted, redaktør, foto & layout
Eget tryk. 1. oplag: 1.000 eksemplarer

Vi modtager gerne indlæg til debat. Du kan optræde under alias, men dit rigtige navn skal være redaktionen bekendt. Vi tager ikke ansvar for indlæg, der er sendt uopfordret til os, men vi forbeholder os retten til at redigere i indlægget. Send gerne dit indlæg på e-mail.

TIDSFRIST FOR INDLÆG

April, deadline 17.03.2008
Maj, deadline 28.04.2008
Juni, deadline 26.05.2008
Juli, deadline 23.06.2008

ÅRSKONTINGENTER

Enkeltmedlem (hiv-smittet): 150 kr.
Pårørende: 150 kr.
Støttemedlem: ≥ 200 kr.
Medlemsforening: 250-1.000 kr.
Støttefirma eller -forening: ≥ 1.000 kr.

Abonnement u/medlemskab: 250 kr.

Markér på din indbetaling, hvilket kontingent du betaler. Hiv-Danmark vil gerne kende antallet af hiv-smittede medlemmer. Det er en hjælp for os, når vi skal søge om støtte til vores arbejde hos fonde, kommuner og i regionerne. Dine personlige oplysninger (navn, adresse og e-mail) videregives ikke til andre og al post sendes i anonyme kuverter. Dit medlemskab følger kalenderåret.

”Der er ingen tvivl om, at sætter man hiv-smittede i behandling, så vil de være mindre smitsomme. Efterhånden kan man jo også se på de mange eksempler fra hiv-smittedes graviditeter, som ikke overført smittet til barnet.”

Glæde og tryghed

I Hiv-Danmark vækker undersøgelsen begejstring. Til VI&HIV udtaler medlem af Hiv-Danmarks retsudvalg og tidligere formand Ole Morten Nygård:

”Jeg ser den svejtsiske undersøgelse som en glædelig og tryghedsskabende nyhed, særlig for visse grupper af hiv-smittede: hiv-smittede i faste forhold, dem som vil have børn og de hiv-smittede unge.”

”Hiv-smittede i faste forhold vil nu meget lettere kunne diskutere den beskyttelse, de vil bruge, og hvilke gange de vil have sex uden kondom. Det er psykisk meget betydningsfuldt igen nærmest at kunne have ”normal sex” som velbehandlet hiv-smittet med sin ikke-smittede partner – så længe man altså ikke har kønssygdomme, vel at mærke,” tilføjer Ole Morten Nygård.

”Modsat sætter undersøgelsen ikke de hiv-smittede, der endnu ikke er i medicinsk behandling, i en bedre situation. Det kan måske give mere ”bonus” i en kontaktannonce at kunne skrive, at man er ”velbehandlet hiv-smittet” end bare ”hiv-smittet”. For nu er der en forskel.”

”Det tyder også på, at hiv-smittede, som ønsker at få børn, nu ikke behøver at skulle igennem en sædvask. Selv om der ingen garantier er i undersøgelsen, vil det automatisk få flere par, hvor den ene er smittet, til at turde at få børn. Og flere ved naturmetoden. Det er glædeligt,” siger Ole Morten Nygård.

”Og de smittede unge, der er medicinsk velbe-

handlede, vil formentlig nu få det lettere ved deres seksuelle debut, med denne viden. Det kan man kun ønske for dem.”

Straffeloven?

Risikoen for at udsætte en anden for hiv-smitte er i nogle tilfælde strafbart. Derfor bliver det interessant at følge, om denne viden fra Svejts kan få indflydelse i de straffesager, der rejses.

”En hiv-smittet, der er anklaget efter straffelovens § 252 for at have udsat en anden for hiv, vil have et bedre forsvar, hvis han eller hun var velbehandlet på ”gerningstidspunktet”. Altså dengang han eller hun havde usikker sex med en ikke-smittet,” spår Ole Morten Nygård.

”Man vil da i forsvarret ikke bare behøve at forholde sig til denne nye undersøgelse, men også til at de danske læger ikke tilbyder PEP-behandling til partnere til velbehandlede hiv-smittede, der har haft usikker sex. Så de danske infektionsmedicinere bruger allerede denne viden,” uddyber Ole Morten Nygård.

”Denne viden om lavere smitsomhed vil – og bør – så absolut bruges af forsvareren og den hiv-smittede selv. Og det bør påvirke dommerne ved strafudmålingen, så en eventuel straf enten bliver lavere eller gjort betinget. Men straffrihed vil den nok ikke kunne bruges til, som loven ser ud nu,” forklarer Ole Morten Nygård.

”I Hiv-Danmark har vi altid været modstandere af en særlig bestemmelse i straffeloven for hiv. Vi har derfor altid gerne villet af med § 252, stk 2 og 3, men det bliver svært. Måske kan vi i første omgang få sundhedsministeren til at skrive det ind i selve bemærkningerne til loven. Men jeg er desværre slet ikke optimist med hensyn til positive lovændringer i Danmark for tiden,” afslutter Ole Morten Nygård.

Af Morten Eiersted,
informationsmedarbejder

Se mere på aidsmap

<http://www.aidsmap.com/en/news/4E9D555B-18FB-4D56-B912-2C28AFCCD36B.asp>

Svejtsiske undersøgelse

Vernazza P et al. Les personnes séropositives ne souffrant d'aucune autre MST et suivant un traitement antirétroviral efficace ne transmettent pas le VIH par voie sexuelle. Bulletin des médecins suisses 89 (5), 2008.

Udsnit fra forrige udstilling i Kafe Knud af billedkunstner Evelyn Mittmann.

Nyt fra CROI

På den årlige medicinske hiv-konference, "CROI" i Boston, hvor hovedsageligt speciallæger på hiv-området deltager, blev de seneste forskningsresultater indenfor behandlingen af hiv fremlagt.

Af Jens Wilhelmsborg,
Medicinsk udvalg

Der blev præsenteret flere interessante resultater baseret på lang tids brug af hiv-medicinen, og derudover fik deltagerne en statusrapport om udvikling af en hiv-vaccine.

Hiv-vaccine

Nyhederne om udvikling af hiv-vaccine var deprimerende men antagelig også realistisk. Specielt to af hovedoplæggene om vaccine skabte røre blandt deltagerne. Begge oplæg gav en meget oprigtig redegørelse for, hvorfor en hiv-vaccine ikke vil blive en realitet i mange år, hvis nogensinde – en nyhed, der også er blevet bragt i danske aviser.

I dag er på samme sted med vaccineforskningen som i 1983, hvilket betyder, at man er nødt til at finde nye tilgangsvinkler i forskningen for at komme videre i fremstilling af en vaccin. Faktisk må man starte helt forfra.

Ny medicin

På CROI fremlægges altid resultater og data fra studier med potentielt nye typer af medicin, hvor mange er på et tidligt udviklingstrin. De mest interessante og vigtigste nye stoffer er enten lige blevet godkendt eller på anden måde tilgængelige i Danmark. Det gælder Raltegravir/Isentress (integrasehæmmere), Etravirine/TMC-125 (non-nukleosid analog), Darunavir/Prezista/TMC-114 (proteasehæmmere) og Maraviroc/Celsentri (CCR5 Fusionshæmmere).

Et oplæg handlede om en ny non-nukleosid analog, der hedder Rilpivirine (TMC-278). Man har undersøgt, om man kunne give medicinen som injektion en gang om måneden. Det er et meget spændende perspektiv, men der vil nok gå flere år, før det kan blive en mulighed.

Vedvarende og tidligere behandling

Alle undersøgelser viser, at der er en nytte af hiv-behandling; men nu viser det sig også, at det kan være en fordel at begynde behandling tidligere, end de nuværende retningslinier anbefaler.

Resultater fra SMART-studiet om strukturerede behandlingspauser viser, at hiv-smittede, der holdt pause i behandlingen,

havde flere alvorlige sygdomme end hiv-smittede, der var i vedvarende behandling, og som havde en umålelig virusmængde.

Et resultat af undersøgelsen viste, at de, der begyndte på behandling igen i forsøget, reducerede risikoen for alvorlige sygdomme til samme niveau som dem, der ikke holdt pauser. Det bekræftede forskerne i, at de var en rigtig beslutning hurtigt at indstille forsøget. Præsentation viste dog, at selv 18 måneder efter genstart af behandlingen efter en struktureret behandlingspause var CD4-tallet betydeligt lavere end ved begyndelsen af undersøgelsen – ca. 100 celler/mm³ lavere.

Resultater fra SMART-studiet og den kendsgerning, at de nuværende behandlinger er blevet langt mere tålelige, har ført til, at man nu overvejer at anbefale nykonstaterede at begynde på behandling tidligere. Nemlig ved et CD4-tal på 350 celler/mm³ i stedet for 200 celler/mm³.

Atazanavir (Rayataz) vs. Lopinavir (Kaletra) til ikke-behandlede patienter

I en stor internationalt undersøgelse, CASTLE, med næsten 900 tilfældigt udvalgte deltagere sammenlignedes proteasehæmmerne Rayataz (Atazanavir) med Kaletra (Lopinavir). Resultatet var, at begge midler gav samme resultat hos patienter, der kom i behandling for første gang. Atazanavir viste sig dog at have mindre indflydelse på kolesteroltallet.

Kaletra

Resultater af undersøgelser af Kaletra blev fremlagt på CROI.

En sammenlignende undersøgelse med 664 patienter, der ikke tidligere havde været i behandling, hvor de efter 8 ugers behandling med kapsler én eller to gange om dagen skiftede til tabletter og samme dosering, viste, at der ikke var nogen forskel i resultatet af behandlingen. Kapslerne gav dog mere diarre ved dosering en gang om dagen.

Fusionshæmmer

Fusionshæmmere (CCR5-antagonister) synes at forhøje CD4-tallet mere end de andre nye antiretrovirale stoffer uafhængigt af deres virkning på virusmængden. Forskerne kunne ikke umiddelbart forklare denne øgning af CD4-tallet og ønsker flere undersøgelser af fænomenet.

Program for årsmøde

- 11.00 Pårørende formøde
Frokost
- 12.00 Børn som pårørende
v/Niels Pedro, Tenna og Tommy
- 13.00 Årsmøde 2008
- 18.00 Middag i Café Lone

Alder og hiv

Der er kommet mere fokus på alder og hiv. Bl.a. mængden af mineraler i knoglerne. Et oplæg fremhævede, at reduceret knoglemasse på grund af alder var mere markant hos hiv-positive. Blandt hiv-smittede finder man langt flere tilfælde af f.eks. knogleskørhed end i befolkningen som helhed. Da risikoen øges med alderen, påpegede forskere nødvendigheden af, at undersøgelse for knogleskørhed indgår som en del af rutineundersøgelsen af ældre hiv-patienter.

Det blev også påpeget, at ældre patienter muligvis får en bedre udnyttelse af deres behandling (og eventuelt flere bivirkninger), fordi deres krop nedbryder medicinen langsommere og derved holder en højere koncentration i blodet over længere tid.

Drømmen: Helbredelse af hiv

På denne front var der en meget interessant poster om en hiv-positiv mand, der havde fået transplanteret stamceller fra en donor, der var 'immun' over for hiv. Lægerne stoppede hans medicinske behandling samtidig med transplantationen, og efter kun to måneder faldt virusmængden til umålelig og forblev umålelig de næste 6 måneder.

Det er selvfølgelig nødvendigt at følge denne patient i meget længere tid, og det er alt for tidligt at konkludere noget om stamcelletransplantation på baggrund af kun en patient. Alligevel er forsøget meget interessant. Men selv om transplantation af stamceller kommer til at virke, er det højst usandsynligt, at det bliver en behandlingsform med den nuværende teknologi. For det første er det svært at finde en donor, der matcher, og for det andet er der prisen og mulige komplikationer ved en stamcelle-transplantation.

Det er dog en god indikation af, at genterapi også er en mulighed, og det er rigtig godt at vide, at forskerne stadig søger nye veje i forsøget på at kunne helbrede hiv.

Årsmøde i Århus

Lørdag den 26. april
2008 kl. 13.00-17.00
afholder Hiv-Danmark
årsmøde i Lysthuset,
Kannikegade 18, 8000
Århus C.

Før årsmødet afholdes der formøde for pårørende medlemmer for at fordele stemmerne inden selve årsmødet.

Hiv-Danmark dækker rejseudgifter for én person pr. medlemsforening med det billigste offentlige transportmiddel. Rejseudgifter for enkeltmedlemmer og støttemedlemmer dækkes ikke.

Udgifter ved overnatning mellem lørdag og søndag dækkes for afgående og nyvalgte bestyrelsesmedlemmer og suppleanter.

Stemmeberettigede

Medlemsforeningerne bedes meddele Hiv-Danmark deres medlemstal, for at vi kan opgøre det samlede antal stemmer før årsmødet. De bedes ligeledes meddele, hvem de sender som stemmeberettigede personer. Disse oplysninger skal være Kirsten Sattrup fra Hiv-Danmark Vest i hænde senest torsdag den 3. april 2008. Ring på tlf. 70 22 58 68 (man.-tors. kl. 10.00-14.00) eller e-mail k.sattrup@hiv-danmark.dk.

Det er kun medlemsforeninger og medlemmer, som har betalt kontingent for 2008, som er stemmeberettigede. Er dit medlemskab først fornyet fra marts måned eller senere, skal du medbringe kvittering til årsmødet.

Tilmelding

Af hensyn til planlægning af årsmøde bedes alle tilmelde sig

senest den 3. april 2008. Det gælder medlemsforeninger, enkeltmedlemmer, pårørende, frivillige og ansatte. Ring til Kirsten Sattrup, tlf. 70 22 58 68 (man.-tors. kl. 10.00-14.00) eller e-mail k.sattrup@hiv-danmark.dk.

Ønsker du at deltage i den efterfølgende middag er tilmelding nødvendigt senest den 3. april 2008 til Kirsten Sattrup. Pris for at deltage i middagen er 100 kr. uden drikkevarer.

Opstilling

Ønsker du at stille op til bestyrelsen, har du mulighed for at blive præsenteret på et indstik til medlemsbladet i april måned. Send dit indlæg inden den 25. marts til VI&HIV, mærket 'kandidatur', til info@hiv-danmark.dk. Det er dog ikke en forudsætning for at opstille til valg.

Som bestyrelsesmedlem kan du ikke benytte dig af Hiv-Danmarks rådgivningstilbud, men du har mulighed for at få dækket udgifter til eventuel anden rådgivning.

Årsregnskab og årsberetning

Regnskab for 2007 godkendt af revisor kan rekvireres i sekretariatet fra tirsdag den 11. marts 2008. Årsberetning 2007 udsendes i begyndelsen af april 2008.

Forslag til Årsmødet

Forslag, som ønskes behandlet på årsmødet, skal i følge vedtægterne være foreningen i hænde senest 14 dage før årsmødet. Sekretariatet modtager derfor forslag senest fredag den 11. april 2008 til behandling ved årsmødet.

På tapetet ...

Educational Afternoon at Cross-Over: Microbicides

CROSS-OVER

Date: Wednesday March 5th 2008

Time: 5:30-7:00 PM

Location: Lille Kirkestræde 3, Copenhagen

Microbicides is part of the new preventive technologies being explored to prevent sexually transmission of HIV. Kirsten Madsen, AIDS-Fondet, and Henrik Arildsen, Hiv-Danmak, will share their experiences from their participation in the International Conference on Microbicides, which took place in New Delhi, India between February 23th and 28th this year.

Microbicides are compounds that can be applied inside the vagina or rectum to protect against sexually transmitted infections (STIs) including HIV. They can be formulated as gels, creams, films or suppositories. At present, however, the best microbicide only provides partly protection from HIV.

The first Wednesday each month Cross-Over, are hosting educational afternoons where we discuss issues related to HIV and AIDS. The meetings are always in English because Cross-Over is a project that target people with other ethnic backgrounds than Danish. However everyone is welcome.

Call Ravi Chandran or Kirsten Madsen, T 36 31 04 04 or visit the website www.cross-over.dk for more information.

Hiv-Danmark har stillet Kirsten Madsen fra AIDS-Fondet et par spørgsmål før hun tog til international konference om microbicer (se engelske omtale foroven).

Hvorfor fokus på microbicer?

”Jeg har arbejdet i Afrika i en årrække. Der har jeg set, at kvinder ikke har samme råderum over deres seksualitet som i Vesten. Kondomer virker ikke nær så godt på det afrikanske kontinent, fordi mænd groft sagt ikke ønsker at bruge dem.”

”Selv om de første forsøg med microbicer har været nedslående, fordi de ikke gav en god nok beskyttelse mod hiv, har vi ikke råd til at opgive. Der er brug for, at vi giver kvinder muligheden for at beskytte sig bedre imod hiv.”

Men når resultaterne fra forsøgene er nedslående?

”Det gør det jo også svært for medicinalfirmaerne at satse på at udvikle microbicerne, fordi de skal passe på deres ry og ikke ønsker dårlig omtale. Derfor er det vigtigt, at der er andre på banen så-

som International Partnership for Microbicer, der forsker på området.”

”Der har været brug for at vende den dybe tallerken inden for forskningen af microbicer. Vi taler stadig om et produkt, som vil være tilgængelig som skum eller gelé, men som retter sig mere direkte mod virus.”

Hvordan?

”De tidligere versioner forsøgte sig med at blokere for, at virus trænger ind ... lidt lige som ’teknologien’ bag et kondom. I de nye versioner forsøger man at gå efter viruset efter de samme principper som de nyeste typer medicin mod hiv.

Hvad forventer du af konferencen?

”Jeg er selvfølgelig spændt på al den viden fra forskellige forsøg, som vil blive præsenteret på konferencen. Men det er også vigtigt at se problematikken bag microbicer i en større perspektiv. Jeg håber, at jeg kan blive bedre i stand til at forstå området og formidle budskabet og bedre til at lave lobbyvirksomhed for denne forebyggelsesstrategi, fordi jeg tror på ideen om en præventionsform, som kvinder kan få kontrol over.

Søndag den 16. marts 2008, kl. 15.00
Åbent hus på Tesdorfsvej 23, 2000 Frederiksberg C

Positivgruppen åbner dørene for hiv-positive bøsser og biseksuelle mænd. Positivgruppen præsenterer de to nye værestedsmedarbejdere, der er ansat til at skabe arrangementer og tage godt imod nye brugere i Villaen. Samtidig kan du høre om Positivgruppens formål og om, hvad du kan bruge Villaen til. Kom forbi til en uforpligtende informationsdag!

Torsdag den 24. april 2008, kl. 18.30
Orienteringsaften på Rigshospitalet

Kom forbi Rigshospitalet til den årlige orienteringsaften.

Program

- Medicinsk opdatering v/professor Jan Gerstoft, Rigshospitalet
- Forskningen på hiv-området v/speciallæge Ole Kirk, CHIP, Københavns Universitet
- Resultaterne af Levekårsundersøgelsen v/forsker Mie Carstensen, Hiv-Danmark
- Pause
- Initiativer mod stigmatisering v/afdelingslæge Jan Fouchar, Sundhedsstyrelsen
- Skyld, skam og sladder v/psykolog Anders Røge, Hiv-Danmark
- Etniske minoriteter og hiv – en overset gruppe v/projektleder Kirsten Madsen, AIDS-Fondet

Arrangementet foregår fra kl. 18.30 til ca. kl. 21.00 i Rigshospitalets store auditorium 2, Centralkomplekset, opg. 2., Blegdamsvej 9, 2100 København Ø. Efter sidste oplæg vil der blive serveret et let traktament. Tilmelding kan ske ved fornavn på dit ambulatorium eller til Hiv-Danmark (T 33 32 58 68) senest den 17. april af hensyn til planlægningen.

IBIS Namibia vil gerne invitere hiv-smittede i Danmark til en særligt skræddersyet workshop. Formålet med workshoppen er, at præsentere deltagerne for en række øvelser fra de forskellige workshops, og slutteligt diskutere, hvorvidt disse workshops kunne være relevante i forhold til nykonstaterede i Danmark. Deltagerne vil blive præsenteret for øvelser fra Aids and me, Body-mapping og video facilitation.

Dato: 16.-18. maj 2008

Sted: IBIS, Nørrebrogade 68 B, 3 sal

Tidspunkt: 8:30 – 16:30 (fredag og lørdag)

8:30 – 13:00 (søndag)

Workshoppen ledes af Friedel Dausab, Inatu Indongo og Anette Forsingdal.

Hør mere om arrangementet hos Hiv-Danmark på T 33 32 58 68 eller e-mail info@hiv-danmark.dk.

Hiv-smittet og forælder

Af Jannie Hautopp, psykosocial rådgiver

Rådgivning Øst inviterer hiv-smittede forældre og deres partner til en spændende tema-aften mandag den 26. maj 2008 kl. 19.00-21.00 på Kafe Knud i Skindergade 21, kld., i København.

Mød en hiv-smittet kvinde, som har fortalt, at hun er hiv-smittet til sit barn. Aftenen indledes med, at hun fortæller sin personlige historie. Du har mulighed for at stille spørgsmål og dele dine erfaringer med os. Til arrangementet deltager psykosocial rådgiver Charlotte Kehlet fra Hiv-Danmark Vest og psykosocial rådgiver Jannie Hautopp fra Rådgivning Øst

Kafe Knud åbner kl. 18.30, og der serveres kaffe og te. Tilmelding på T 33 32 58 60 eller på j.hautopp@hiv-danmark.dk

Mikkel Tofte Jørgensen

Skal mit barn vide besked?

Hiv-smittede forældre kan komme i tvivl, hvorvidt de skal fortælle deres børn om deres hiv-status. Og hvis de skal, hvornår er det bedst, og hvordan?

Der kan være mange tanker og bekymringer forbundet med at skulle tage sådan en samtale med sit barn.

Ekspertene er dog ikke i tvivl om den rette fremgangsmåde, når man er ramt af en kronisk sygdom: Det er vigtigt at være ærlig!

Kræftens Bekæmpelse har mange års erfaringer på dette område. Deres erfaring er, at børn føler det som et svigt, hvis ikke man er ærlig. Børn kan godt fornemme, at der er noget galt. Det er vigtigt at lære sine børn at have tillid til det, de sanser og føler.

Hvordan fortæller jeg mit barn om sygdommen?

Først og fremmest skal man tage højde for barnets alder – biologisk og mentalt. Børn er forskellige, og deres alder spiller en rolle i forhold til, hvordan de forstår og ikke mindst modtager et budskab. Hvis man har flere børn, og der er stor aldersforskel, skal børnene have det at vide enkeltvis.

Har man behov for støtte til den svære samtale, kan man vælge at kontakte Hiv-Danmarks rådgivning og få hjælp og sparring før, under og efter samtalen (se vores gode råd på s. 13).

Vær opmærksom på ikke at overinformere. Det

fortsættes på side 11

Ærligheden

Af Mikkel Tofte Jørgensen, journalist

Der er sikkert ikke noget rigtig tidspunkt. Et seminar for hiv-smittede forældre blev vendepunktet for Dina. Hun skulle bare fortælle sin datter om sin sygdom. Hun har aldrig fortrudt det – tværtimod.

Da Karina var 9 år blev hun passet en weekend. Og den weekend blev Dina, Karinas mor, overbevidst om, at tiden var inde til at fortælle om sin sygdom. Hvordan, vidste hun ikke. Men ud skulle det.

”Der blev snakket om, hvad det betød at lyve over for børn. Det var en af de ahaoplevelser, jeg kom hjem med. Jeg følte jo, at jeg snød hende,” fortæller Dina, der deltog på et forældreseminarium arrangeret af Hiv-Danmark, hvor hiv-smittede forældre, psykologer og rådgivere diskuterede børns behov. Og her blev det klart for Dina, at Karina var gammel nok til at få sandheden at vide. Få år forinden var Dina blevet alene med Karina. Og da startede hun for alvor at spekulere over, hvornår hun skulle fortælle Karina om sygdommen.

”Da jeg blev alene med hende, så begyndte jeg straks at tænke, hvis jeg blev lidt syg. Jeg kunne jo godt snakke med min veninde i telefonen om det,” beretter Dina, der havde fortalt sin venskabskreds og familie om sygdommen. Men ikke Karina. Alligevel var hun usikker på, om Karina måske havde farten af det. Og konstant stillede hun sig selv spørgsmålet, om Karina mon vidste noget. Men det gjorde Karina ikke, fandt Dina siden ud af.

”Hvis der skete mig noget, skulle hun vide det. Alle andre vidste det,” forklarer Dina, der oplevede en stor forløsning ved at være ærlig. Også selv

Jannie Hautopp,
psykosocial rådgiver

Charlotte Kehlet,
psykosocial rådgiver

– hvad fortæller jeg mit barn?

hvornår?

hænger på væggen

om hun måtte ad omveje for at komme ind på det, det hele handlede om.

Mor, jeg forstår altså ikke spor

”Vi satte os i sofaen. Så sagde jeg, at jeg skulle fortælle hende noget alvorligt. Hun sad jo der som en lille pige. Så begyndte jeg at fortælle hende, at jeg havde noget inde i min krop. Ligesom sådan nogle soldater, der kunne gøre ulykke. Og det var i mit blod,” forklarer Dina og smiler næsten forlegent over, at hendes forsøg på at være ærlig over for sin 9-årige datter pludselig syntes meget kompliceret.

”Mor, jeg forstår altså ikke spor af, hvad du siger til mig,” erindrer Dina, som indså, at hun måtte være mere direkte. Og hemmeligheden blev i stedet pakket ud af sin barnlige symbolik. Dina forklarede, at hun var hiv-smittet, og hun kunne dø af det.

”Kan du dø?,” spurgte Karina. Og det måtte Dina bekende, at hun kunne.

”Karina blev lidt ked af det, og vi holdt om hinanden. Hun spurgte, om vi skulle se en tegnefilm,” husker Dina. Mor og datter brugte ikke flere timer på at snakke om det – ikke den dag i hvert fald. Dina lovede, at hvis hun blev syg, ville Karina få det at vide før alle andre. Og hun sikrede sig, at Karina fik mulighed for at opsøge en fortrolig i skolen, blandt veninderne og selvfølgelig i sin mor. Og der gik ikke mange dage, før Karina vendte tilbage for at snakke.

”Jeg gjorde meget ud af at fortælle hende, at jeg ikke var lige ved at krepere. Fortælle lidt om tal, men ikke gøre det for kompliceret. Vi svælgede ikke i det, men hun spurgte ind til det. Hun fik lov til at være den, hun nu var. Og jeg fik lov til at være mig. Det var jo også mit behov, og jeg fik lov til at slippe noget. Det var en rar og god tid for

mig. Nu var der ikke nogen hemmelighed inden for vores egne vægge,” siger Dina.

At være en god mor

Karinas digt fra 6. klasse hænger på væggen i lejligheden. Det er et vigtigt minde for både mor og datter.

”Digtet fortæller, at det hele var sort, at få den besked fra sin mor. Men efterfølgende går livet videre, og der kommer lys. Hun kan godt rumme det,” forklarer Dina. Der er gået ti år, siden hun overbragte beskeden til Karina. Og Karina har håndteret det fint, mener Dina. For mor og datter har formået at være meget ærlige om deres følelser. Alligevel foreslog Dina på et tidspunkt, at Karina opsøgte Hiv-Danmark for at få snakket om de ting, som Dina måske ikke fik berørt..

”Som jeg ser det, så har hun godt kunnet kære det. Men der har da sikkert også ind imellem været ting, som hun ikke har fået løst op for. Det kan være døden, som hun måske ikke har fået snakket om. Måske fordi hun har været bange for at såre mig,” beretter Dina, som tror, at en tegning, et brev eller et digt kan være en god måde for barnet at få bugt med tanker om sygdommen. Selv om børn kan rumme mere, end man forestiller sig, som hun siger.

”Jeg har altid været bekymret for, om Karina fik ord på tingene. Jeg har jo altid ønsket at være en god mor,” forklarer Dina med den snert af ængstelighed, som er alle forældres lod. Hun er ret overbevidst om, at åbenhed er det vigtigste. For voksne skåner deres børn på en skidt måde ved at undlade at fortælle tingene, som de er, mener hun. Også selv om det er svært at få budskabet over læberne.

”Man danner sig så mange historier i hovedet: Kan hun nu klare det? Og det kunne hun jo.”

Så adopterer min mor dig

Af Mikkel Tofte Jørgensen, journalist

Der blev lagt en bombe på bordet, den dag Karina fik at vide, at hendes mor havde en sygdom. Hun kunne blive meget syg; ja, hun kunne måske dø af det. Karina var 9 år gammel. Og i dag er hun lykkelig for, at hendes mor valgte at være ærlig.

Karina er netop blevet 21 år. Hun er spinkelt bygget og har et sæt levende, grågrønne øjne, der beretter i takt med let fægtende arme og et snakketøj, der kan sætte ord på mange følelser. Hun har vidst i mere end 10 år, at hendes mor, Dina, er hiv-positiv. Og det er hun glad for.

”Jeg kan ikke huske, at hun har fortalt mig det. Jeg har sat det i forbindelse med en hel anden situation. Jeg kan huske dagene efter. Men jeg kan ikke huske den præcise episode”, forklarer Karina, mens hun forsøger at spole tilbage i hukommelsen. Nogle episoder står i et klart lys, andre har hun genskabt i dialog med sin mor. For mor og datter snakker meget sammen. Om følelser og tanker. Om det, der bekymrer enhver forælder, ethvert barn. Om livets op- og nedture. Og om den virus, som Karinas mor har båret i sig i mere end 20 år.

”Jeg har altid været med. Der har ikke været noget, jeg ikke kunne få en forklaring på. Det har virket nemt. For hun satte jo ikke nogen begrænsninger”, beretter Karina og understreger, at hun ville have følt sig snydt, hvis hun ikke havde vidst noget: ”Jeg er glad for, at hun fortalte mig det, da jeg havde den alder, jeg havde. Fordi man tager meget lettere på tingene. Sådan har jeg det. Hvis hun havde fortalt mig det, da jeg var teenager, så var jeg blevet hidsig. Så havde det ikke været godt. Så havde vi ikke haft det forhold, vi har nu. Vi har et forhold, hvor vi fortæller hinanden alt.”

En heks og farver i min sjæl

Karina fik beskeden da hun var 9 år gammel. Og nogle få år senere blev hun opfordret af sin dansklærer til at skrive om oplevelsen, dengang hendes mor fortalte om hiv-smitten.

”Jeg kan huske klasselokalet. Jeg kan huske den dag. Hun stillede lidt af en udfordring. Hvorfor kunne jeg ikke bare skrive et digt om pandekager?” Sådan husker Karina episoden, som viste sig at være nem for hende at håndtere. Digtet skrev

hun hurtigt i klassen, og senere satte hun en fin ramme og små tegninger omkring digtet, da hun havde vist det til sin mor.

”Det var ikke svært at skrive det. Jeg havde det fint med det bagefter. Digtet betød jo rent faktisk noget for mig. Der lå mere i digtet for mig end bare et digt om pandekager”, forklarer Karina, mens hun beskriver digtet som ”noget med nogle farver, og så bliver jeg glad.”

Min mor kunne lige pludselig dø

Karinas oplevelse af sin mors sygdom har været præget af, at hun ikke har kunnet se, at hendes mor var syg. Hun har bare vidst, at måske kunne hun dø. Så hvis hun blev lidt forkølet, kunne hun godt blive bekymret. Men ellers var der ikke noget at se. Og det hjalp Karina meget, at hun kunne snakke med sine veninder om det. Det blev hun opfordret til af sin mor, der også havde fortalt sine venner og veninder om hiv-smitten.

”Jeg var nødt til at fortælle mine veninder det. På en måde var det også lidt spændende – og usammenhængende. De syntes vist, det var lidt underligt. Min mor kunne godt lige pludselig dø. Men det var også lidt hyggeligt, for vi skulle altid være veninder, hvis mor døde”, forklarer Karina, mens hun med et smil rundt over hele ansigtet fortæller om veninden, der bestemt krævede af sin mor, at Karina skulle sove på gæstesengen i stuen, hvis hendes mor døde: ”Jamen, så adopterer min mor dig,” lød beskeden fra veninden.

Børnetestamentet

Da Karina var 10-11 år gammel, havde hendes mor bestemt sig for at skrive et børnetestamente. Testamentet blev skrevet sammen med en af rådgiverne fra Hiv-Danmark, Bodil, der tilbragte meget tid sammen med Karina i den periode. Nok var Karina stadig meget ung, og kunne kun svært forstå, hvordan hendes mor kunne være døden nær, når hun ikke virkede syg. Men Karina fik mulighed for at stille spørgsmål til Bodil, som hun måske havde svært ved at stille til sin mor.

”Bodil var hjemme hos os, og jeg var hjemme hos Bodil. Vi var i biografen. Bodil skulle gå ind og være kontaktperson, hvis mor døde”, forklarer Karina, mens hun endnu engang understreger, at det var mærkeligt, nærmest uvirkeligt at forholde sig til, at hendes mor kunne dø. For hun så jo ikke anderledes ud. Hun virkede ikke syg. Og på et

HIV-SMITTET OG FORÆLDRE – HVAD FORTÆLLER JEG MIT BARN?

– fortsat fra side 8

tidspunkt blev hun enig med sig selv om, at sådan var det bare. Sådan erindrings hun det i hvert fald.

Nu skal de vide, hvad det er

Det kan være svært at spole tilbage til følelser og tanker, der ligger ti år tilbage. Men Karina husker tydeligt, at hun i 9. klasse skrev projekt og opgave om hiv. Måske var det ønsket om at vise sine klassekammerater, hvad hiv var for noget. Måske var det Karinas egen erkendelse af sygdommens væsen, der pludselig begyndte at tage form.

”OK, min mor har det, så lad os finde ud af, hvad det er for noget. Hvad der kan ske, hvorfor og hvordan. Ikke fordi jeg ville sige til de andre, at min mor var hiv-positiv, men folk vidste så lidt,” fortæller Karina og smiler, mens hun beskriver, hvordan hun delte kondomer ud til klassekammeraterne: ”Nu skal de vide, hvad det er. Et eller andet sted var det jo også lidt cool.”

Efterhånden blev Karinas viden om hiv et aktiv, hun kunne forstå sit eget liv ud fra. Tanker om, at hun selv kunne være blevet smittet ved fødslen har strejft hende. Hun har diskuteret det med sin mor. Og det har været vigtigt for Karina at kunne fortælle sine kærester, at hun ikke er smittet.

”Jeg ved, hvad der kan ske. I skulle bare vide. Der er mange fordele ved det. I forhold til sex, så tænker jeg jo: Pas nu på. Det synes jeg egentlig er meget fornuftigt som teenager,” forklarer Karina og understreger, at hun aldrig er blevet drillet, fordi hendes mor var hiv-positiv.

Sådan skal det være

Karina sidder roligt i sofaen. Hendes nøddebrune hår er sat op og matcher de brune bukser. En kæde i sølv med hjerte i hjerte. Et tørklæde med blomster omkring en blå-hvid langærmet t-shirt. En ganske almindelig ung kvinde med appetit på livet. Men også en pige med en stor forståelse af en sygdom, som mange i hendes alder har et forbausende virkelighedsfjernt forhold til. Hun ville ikke have været foruden den viden, som hendes mor lagde på stuebordet for mere end 10 år siden. Og den arv vil hun om nødvendigt overlevere til sit eget barn, hvis det bliver nødvendigt. Ikke at hun har et barn. Eller en sygdom.

”Jeg skal også fortælle mit barn, hvis jeg fejler noget. Sådan skal det bare være.”

er vigtigt at benytte korte præcise sætninger, fordi lange sætninger og komplicerede forklaringer kan gøre barnet uroligt. Svar kun på det, der bliver spurgt om og læg op til, at barnet altid kan spørge frit igen.

Pas på med omskrivninger. Hiv er hiv – ikke ”mor har soldater i kroppen”, det kan børn have svært ved at forstå. Lov ikke noget, som du ikke kan holde. Er dit barn bange for sygdom eller optaget af døden, så tal med dem om det.

Du kan hente inspiration fra Hiv-Danmarks pjecce: Hiv-smittet – hvad med børnene?

Er du hiv-smittet forældre eller partner, og har du svært ved at vurdere, om dit barn er klar til sandheden? Eller er du i tvivl om, hvordan og under hvilke omstændigheder du skal tale med dit barn? Så kontakt Hiv-Danmarks rådgivning. Her vil du kunne få råd og vejledning før du taler med dit barn, og du har mulighed for at få en rådgiver med til samtalen.

 rådgivning
ØST

SJÆLLAND OG ØERNE
Skindergade 44, 1., 1159 Kbh. K
Henvendelse på T 33 32 58 60
mandag til fredag kl. 10.00-14.00

 hiv-danmark
VEST

RÅDGIVNING I JYLLAND OG PÅ FYN
Kannikegade 18, 8000 Århus C
Henvendelse på T 70 22 58 68
mandag til torsdag kl. 10.00-14.00

Tomheden....

Tomheden fylder mig alt er sort.
Min hjerne springer for bar tanker.

Jeg føler mig som heksen,
der bliver brændt
på bålet.

Pludselig kommer
der farver svævende,
i alle arter ind i min sjæl.
Mens glade og lykkelige tanker
svæver med.

Og løfter mig op i luften,
og sætter mig
på plads igen....

Karina d. 28-9-98.

Om digtet

”Vi skulle skrive digte. Så sagde min lærer: Hvorfor ikke skrive om dengang din mor fortalte dig, at hun var hiv-smittet,” erindrer Karina, der i dag opfatter digtet således:

Sort

”Var det der med døden. Hun sagde, man kan godt blive meget syg, og jeg kan godt dø. Så jeg var bevidst om, at hun kunne dø. Det var det store.”

Heksen

”Nu kunne jeg pludselig risikere, at hun ikke længere ville være der.”

Farver og lykkelige tanker svæver

”Mor sagde jo: Vi har det jo godt nu. Vi behøver jo ikke tage sorgerne på forskud.”

På plads igen

”Selve det, vi har, er jo ikke forandret. Mor har bare en ekstra rygsæk. Jeg er der jo stadig, hvad der end sker.”

Korte nyttige råd

Før samtalen

Sørg for selv at være parat til at fortælle dit barn om din sygdom, vælg så et tidspunkt og overhold det.

Under samtalen

Fortæl i små portioner og vær parat til at gentage.

Lov ikke dit barn mere, end du kan holde.

Vær ikke bange for, at dit barn viser sin fortvivlelse.

Sørg for, at dit barn ved, hvem der skal tage sig af det, når du ikke længere kan.

Efter samtalen

Sørg for, at dit barn har mindst én anden voksen at tale med, som kender din sygdom. Især teenagebørn kan have brug for andre fortrolige.

Kilde: Hivsmittet – hvad med børnene?, Hiv-Danmark pjece, 1999.

Vær opmærksom på, at børn ikke søger konstant, men kun i perioder.

Husk, at den voksne skal tage initiativet, også til at tale om emnet på et senere tidspunkt.

Giv dit barn små opgaver, det kan klare, og som får det til at føle, at det hjælper med.

Efterlad dig minder i form af breve, bånd, video.

Undlad

At holde dit barn udenfor.

At sammenligne døden med søvn.

At bruge dit barns skulder til at græde ud. Men forsøg ikke at skjule din egen sorg.

At give dit barn det indtryk, at man ikke kan tale om sorg og sygdom.

At forvente en bestemt reaktion fra dit barn.

Patientuddannelse. – Lær at leve med en kronisk sygdom.

Kunne du tænke dig at få helt konkrete redskaber til at skabe forandring i dit liv? Kunne du tænke dig at blive bedre til at leve med din kroniske sygdom? Kunne du tænke dig at få mere ud af dine kontrolbesøg på infektionsmedicinsk afdeling? Synes du, at din sygdom giver dig problemer i hverdagen, som du gerne ville gøre noget ved? Så er patientuddannelsen lige noget for dig.

Patientuddannelsen er gennemprøvet både i Danmark og i USA, hvor konceptet er udviklet. Det er et kursustilbud til dig der har en kronisk lidelse. Den har bevist gavnlige effekt og kommer med helt konkrete tilbud til, hvordan man kan blive bedre til at tackle det at leve med en kronisk lidelse.

Ole, i gennem mange år hiv-smittet, siger ”Jeg har aldrig været med på noget bedre. Det er første gang, at jeg har fået noget helt konkret, som jeg kan bruge i min dagligdag”

Kurset foregår i Sikker6.info's lokaler, Skindergade 27, 2. sal. i København. Kurset begynder torsdag den 22. maj 2008 kl. 17.00-19.30. Derefter følger fem tirsdage med start tirsdag den 27. maj 2008 kl. 17.00-19.30.

Kurset ledes af psykosocial rådgiver Jannie Hautopp og psykosocial rådgiver Tonny Jensen.

For at deltage i kurset, så skal du tilmelde dig på T 33 32 58 60 i Rådgivning Øst, Hiv-Danmark, hvor du skal tale med Jannie eller Tonny.

WWW.HIV-DANMARK.DK

Formand Henrik Arildsen
(træffes via sekretariatet)
Niels Pedersen, næstformand
René Laursen, kasserer
Tommy Christesen
Frank Bentin
Helle Andersen, 1. suppleant
Pia Vilhelmsen, 2. suppleant

Mødeplan 2007

08.12.07, 02.02.08 & 08.03.08 (Kbh.)
Årsmøde 26.04.08 i Århus

Sekretariatet

Sekretariatschef Bent Hansen
Morten Eiersted, Carsten Fohlmann &
Gunner Sørensen.
Skinderg. 44, 2., 1159 Kbh K
T 33 32 58 68 (hverdage 11-15)
F 33 91 50 04
info@hiv-danmark.dk

Rådgivning Øst: Sjælland+Øerne

Sekretær Marianne Ambus, Tina Bruun,
Jannie Hautopp, Tonny Jensen &
Solveig Roth
Skinderg. 44, 1., 1159 Kbh K
T 33 32 58 60 (hverdage 10-14)
F 33 91 50 04
raadoest@hiv-danmark.dk

Hiv-Danmark Vest: Jylland+Fyn

Sekretær Kirsten Sattrup, Charlotte
Kehlet & Anders Røge
Kannikegade 18, 8000 Århus C
T 70 22 58 68 (man-torsdag 10-14)
F 86 19 11 56
raadvest@hiv-danmark.dk

(Hiv-Danmark Vest, fortsat)
Region Nordjylland
Aalborg Sygehus Syd, T 21 29 13 12
Region Midtjylland
Kannikeg. 18, Århus C, T 70 22 58 68
Region Syddanmark
Blegbanken 3, 7100 Vejle, T 40 41 43 50
Jernbaneg. 16, Odense, T 70 22 58 68

Kafe Knud v/Ane Lillegaard
Skinderg. 21, kld., 1159 K, T 33 32 58 61
kafeknud@hiv-danmark.dk
www.kafeknud.dk

Café Lone v/Kirsten Sattrup

Kannikeg. 18, 8000 Århus C
T 86 18 16 46, F 86 19 11 56
info@cafelone.dk
www.hiv-danmark.dk/akthivhuset

Solstrålerne

En aktivitetsgruppe i Hiv-Danmark
solstraalerne@hiv-danmark.dk

MEDLEMSFORENINGER

Brugergruppen på Hvidovre, afd. 144,
Kettegårds Allé 30, 2650 Hvidovre, T 36
32 28 55. brugergruppen@email.dk
Center for Sex og Sundhed, Jernbaneg.
16, 5000 Odense C, T 63 14 28 14,
F 65 91 17 55, www.sexogsundhed.dk
Danmarks Bløderforening, Frederiks-
holms Kanal 2, 3. 1220 Kbh K
T 33 14 55 05
www.bloderforeningen.dk
Positivgruppen, Tesdorpsvej 23, 2000
Frb C, T 38 86 32 33
www.positivgruppen.dk

ANDRE ADRESSER

AHASG v/Ali Talib, T 26 81 50 90,
atas@get2net.dk
AIDS-Fondet, Carl Nielsens Alle 15A,
2100 Ø, T 39 27 14 40
www.aidsfondet.dk
Aidsnet – Dansk NGO-netværk
Rosenørns Allé 12, 1., 1634 V,
T 33 69 56 11 www.aidsnet.dk
Brugergruppen på OUH, Nederg. 36,
5000 Odense, T 63 14 28 14
Brugergruppen, Rigshospitalet, Afd. M
afsnit 5112 (bedst kl. 13-15), Blegdams-
vej 9, 2100 Ø, T 35 45 77 45.
Brugergruppen på Skejby, Afd. Q,
Brendstrupgårdsvej 100, 8200 Århus N
T 89 49 83 34.
Cross-Over LI. Kirkestr. 3, 2. 1072 Kbh
K, T 36 31 08 08, info@cross-over.dk
Den Folkekirkelige Aids-tjeneste
Aids-præst Carina Wøhlk, T 33 18 16 44
www.helligaandskirken.dk
Sex & Samfund, Rosenørns Allé 12, 1.,
1634 Kbh V, T 33 93 10 10
www.sexogsamfund.dk
Sikker6.info, Skinderg. 27, 2., 1159 K,
T 33 91 11 19 hverdage 9-23 (w 11-18)
www.aids-linien.dk
Specialinstitutionen Forchammersvej
Forchammersvej 18, 1920 Frb C
T 35 36 22 85
STOP AIDS - Bøssernes hiv-organisation
Postboks 190, 1006 Kbh K
T 33 11 29 11, www.stopaids.dk

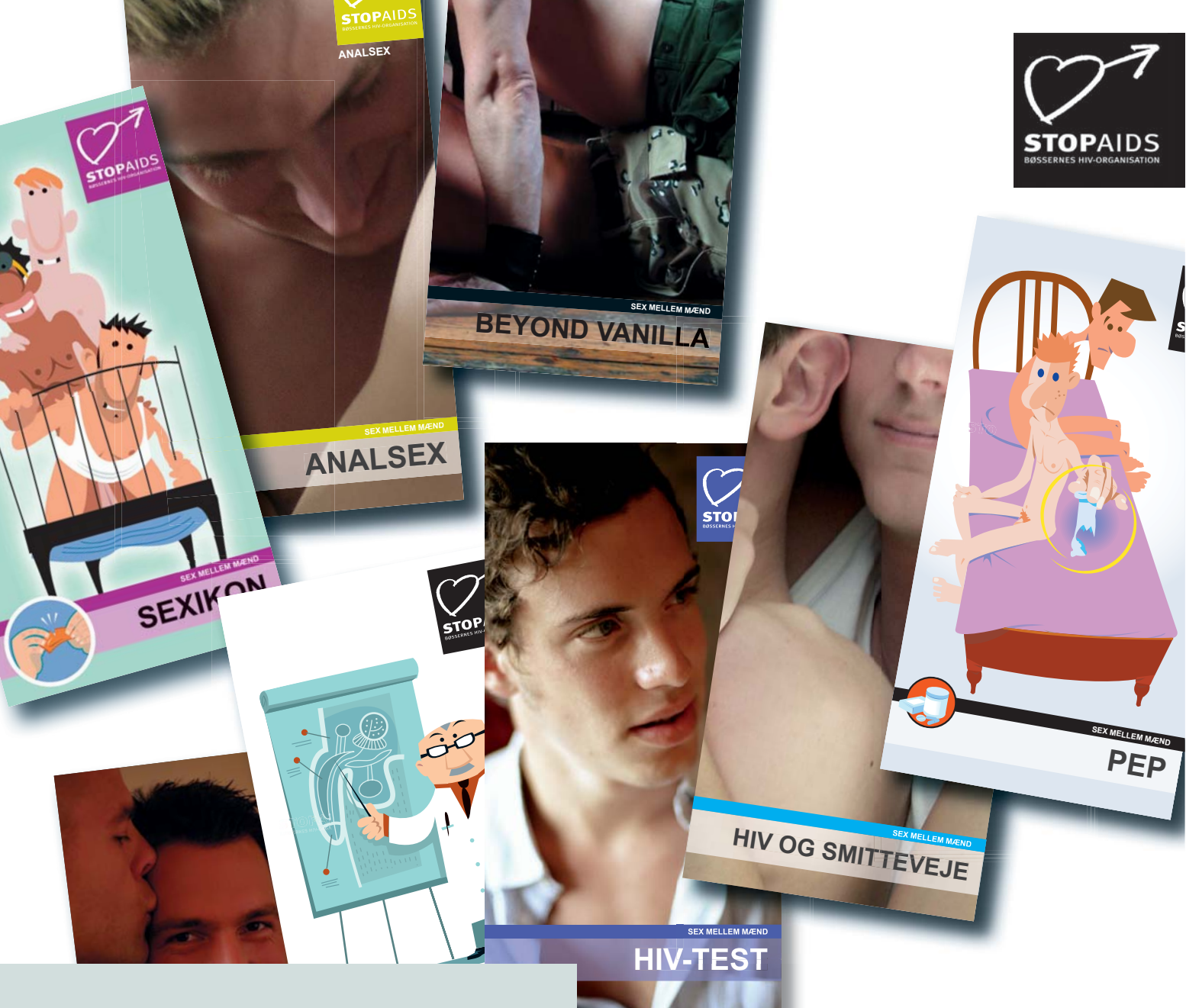
Kort nyt

D:A:D-Studiet: Et internationalt forskningsprojekt om bivirkninger ved hiv-behandling (D:A:D-studiet), har offentliggjort resultater om risikoen for hjertekarsygdomme. Det viser sig overraskende, at det generiske stof abacavir, som findes i Ziagen, Trizivir og Kivexa, giver en forøget risiko for en hjertekarsygdom. Producenten GalxoSmithKline anbefaler, at man følger de europæiske retningslinjer om, at hiv-smittede i behandling med abacavir monitoreres for risikofaktorer, samt at personer med en i forvejen høj risiko for hjertekarsygdomme overvejer fortsat behandling, hvor abacavir indgår som det virksomme stof. (Der er 1.435 i behandling i Danmark med et abacavir-komponent, DHK)

UNAIDS: Danmark er trådt ind i bestyrelsen for

FNs fællesprogram til bekæmpelse af hiv og aids (UNAIDS) for perioden 2008-2009. Danmark er et af 22 medlemslande i bestyrelsen og repræsenterer Norden. UNAIDS holder til daglig til i Geneve i Svejs og har til opgave at koordinere FN's indsats over for hiv og aids. Danmark støtter programmet med 40 mio. kr. årligt samt med et øremærket bidrag på 20 mio. kr. i 2007 og 2008. Den samlede danske støtte på hiv/aids-området i udviklingslandene er i 2010 planlagt til at udgøre 1 mia. kr. om året.

Sverige: De foreløbige epidemiologiske tal for 2007 fra Sverige peger på en 20% stigning i antallet af hiv-tilfælde. Der er registreret en stigning i tilfælde af hiv i gruppen af mænd, der har sex med mænd, og i gruppen af personer med intravenøst

stofmisbrug. Fra de nykonstaterede er der også set en stigning blandt personer, som angiver at være smittet i Sverige. Til medierne forklarer en svensk læge ... stigningen med, at opmærksomheden på hiv/aids er faldet, efterhånden som befolkningen har vænnet sig til truslen. I Sverige ser man en tendens til mindre konsekvent kondombrug ved sex med tilfældige partnere.

”danmark” dækker ... næsten: Forenede Gruppeliv administrerer en ordning hos sygesikringen ”danmark”, hvor medlemmer kan tegne en særlig forsikring mod kritisk sygdom, heriblandt hiv. Den kan dog ikke anvendes i forbindelse med seksuelt overført hiv, hvilket gør ordningen overflødig for nykonstaterede uden en aids-diagnose, da hiv primært overføres seksuelt i Danmark.

BRUG FOR VIDEN OM HIV OG SIKKER SEX?

— alle pjecer fra STOP AIDS nu
på gaden i opdateret udgave!

Pjecerne findes på alle homobarer og mødesteder
og kan downloades på stopaids.dk

– ET STED FOR FOLK BERØRT AF HIV
Skinderg. 21, kld. – 1159 Kbh K – T 33 32 58 61
kl. 14.00-22.00 tirs-torsdag
kl. 18.00-20.30 køkken

Marts

Tirsdag d. 11.
Risotto m/kyllingelever & svampe.
Gratinerede pandekager m/grøntsagsfyld.

Onsdag d. 12.
Lasagne m/kylling. Grønsagsfrikadeller.

Torsdag d. 13.
Svinekotelet m/timian, citron & pesto.
Spansk omelet.

Fredag d. 14. Gæstebud med forår i sigte ...

Ole Rud-P er pædagog, billedkunstner og forfatter, tidligere ihærdig aktivist i Fristedet, LBL, Positivgruppen og Hiv-Danmark.

Om aftenens menu udtaler Ole bl.a.: "en symfoni over årstiden ... lidt vinter og udsigt til forår ... uden skelen til sundhedsapostlenes formaninger ... dog med rigeligt grønt. Retterne er selvkomponerede, inspireret af madoplevelser i danske lokaliteter og det store udland ... en krydret fiskesuppe, en mørk kødret med diverse avec og en sød dessert."

Kuvertprisen er 200 kr. Beløbet betales på Kafe Knud eller indsættes på konto: 6610 4664580 senest d. 12. marts.

Tirsdag d. 18.
Asiatisk inspirerede fiskefrikadeller.

Onsdag d. 19.
Italiensk lammeret
Osteravioli m/basilikum & champignonsauce.

Torsdag d. 20. Lukket pga. helligdag.

Tirsdag d. 25.
Poussin Créole. Indbagt broccoli.

Onsdag d. 26.
Noget m/lam. Basilikumtærte.

Torsdag d. 27.
Hvidvinsdampet fisk.

April

Tirsdag d. 1.
Indiske frikadeller. Quiche m/grønt.

Onsdag d. 2.
Helstegt svinemørbrad.
Kulørt bulgur m/røget tofu.

Torsdag d. 3.
Forårsminestrone m/u kød.

Priser

Forret 30 kr., hovedret 60 kr. og dessert fra 25 kr.
Der serveres altid hjemmebagt brød samt salat efter årstiden til alle retter.

Brug Kafe Knud uden for åbningstid. Ring og hør nærmere.

– ET VÆRESTED FOR ALLE BERØRT AF HIV
Kannikegade 18 – 8000 Århus C – T 86 18 16 46
kl. 10.00-14.00 man-torsdag, telefontid

Tirsdagscafé, ulige uger, kl. 19.00-22.00

I vores tirsdagscafé kan du møde andre berørt af hiv på en hyggelig, uformel og afslappet måde. Du kan deltage i spisning samme aften kl. 18.00. Det koster 55 kr. for to retter.

Tilmeld dig senest torsdagen før, T 86 18 16 46 eller e-mail primitivo@mail-online.dk

Tirsdag d. 11.3.

Skipperlabskovs, rugbrød, rødbeder & persille.
Æblekage m/flødeskum.

Tirsdag d. 25.3.

Røget laks m/avocado & hjemmebagt brød.
Helstegt lammekeulle, tzatziki, grøn salat & kartoffelbåde.

Tirsdag d. 8.april

Gulerodssuppe m/rist. mandler, citronskal & hjemmebagt brød. Krebinetter, Hasselbachkartofler, hollandaise & bl. grøn salat.

Kvindekafé

For hiv-smittede kvinder! Den sidste torsdag i måneden, første gang den 27.3. kl. 17.00-19.00 i Café Lone. Caféen er lukket for andre. Kontakt Hiv-Danmark Vest og hør nærmere.

Nyhedsmail

Café Lone udsender nyhedsmail om aktiviteter og arrangementer. Skriv til kirsten@cafelone.dk og kom på mailingslisten.

Café ThrHIVsel

– ET STØTTECENTER FOR HIV-SMITTEDE OG PÅRØRENDE PÅ FYN

Jernbanegade 16, 2. – 5000 Odense C

Mandag, lige uger, kl. 14.00-20.30.
Spisning kl. 18.00, tilmelding nødvendig.
Mandag i ulige uger, kl. 10.00-16.00. Café.
Tirsdag og onsdag: Samtale/hjemmebesøg.
Torsdag, kl. 10.00-15.30.
Fredag er der lukket.

Kontakt os på T 63 14 28 20 eller på e-mail info@sexog sundhed.dk og hør nærmere.

SJÆLLAND OG ØERNE

Skindergade 44, 1., 1159 Kbh. K
Henvendelse på T 33 32 58 60
mandag til fredag kl. 10.00-14.00

RÅDGIVNING I JYLLAND OG PÅ FYN

Kannikegade 18, 8000 Århus C
Henvendelse på T 70 22 58 68
mandag til torsdag kl. 10.00-14.00

www.hiv.dk
Portalen til hiv-miljøet

Kom i kontakt med andre!

Søger du efter selskab med andre hiv-smittede, kæreste eller venner, kan du sende en kontaktannonce til os i Hiv-Danmark. Vi opbevarer annoncen i to år.

Skriv et par linjer (max. 75 ord) om dig selv og det, du søger, og send det til:

Hiv-Danmark
Kontakt
Skindergade 44, 2
1159 Kbh. K

Ønsker du at besvare en annonce, skriv da til samme adresse og vedlæg en konvolut med tilsvarende porto. Så sender vi dit brev videre!

Kvinde søger veninder og mand (kæreste):

Jeg er en 39-årig glad og positiv kvinde, der er mor til verdens dejligste dreng på 16 mdr. Jeg holder af at gå i biografen og ud at spise. Jeg har en forkærlighed for Vestafrika.

Jeg søger jævnaldrende veninder til cafe- og biografture. Endvidere søger jeg en mand på ca. 36-43 år, som er ærlig og loyal. Du skal være ikke-ryger og "fri af alkohol"! Du skal være glad for børn, og du må gerne selv have børn.

Bill.mrk. 06/08

– EN AKTIVITETSGRUPPE I HIV-DANMARK FOR HIV-SMITTEDE, PÅRØRENDE OG VENNER.

Alle er velkomne til at deltage i vores arrangementer. Aktivitetgruppen holder møde i Kafe Knud tirsdag den 25. marts og torsdag den 3. juni kl. 16.30 hvor du er meget velkomne med gode idéer. Vi spiser sammen kl. 18.30 og får en god snak, tilmeld dig til spisning på T 33 32 58 61 Kafe Knud.

Zoologisk Have

Den 12. marts går vi i Zoologisk have. Vi mødes kl.12.30 ved indgangen for at se på de smukke og spændende dyr. Du har selv en madpakke med.

Tilmelding på e-mail solstraalerne@hiv-danmark.dk. Du kan sende dit mobilnummer, så vi kan sende en sms til dig om vores arrangementer.